

100 de ani de la instaurarea administrației românești în Bihor și Oradea

Centenarul Oradiei Mari

Împlinirea a 100 de ani de la instaurarea administrației românești în județul Bihor și în Oradea va fi marcată printr-un program amplu, desfășurat pe parcursul a cinci zile, în perioada 16-20 aprilie. În edițiile viitoare, CRISANA va publica un serial despre intrarea trupelor române în Oradea, vizita Regelui Ferdinand și a Reginei Maria, dar și un amplu documentar despre războiul româno-ungar și ocuparea Budapestei.

Sunt programate ceremoniale la monumente și troițe din Borod, Aleșd, Tileagd și Oradea. Cele mai multe manifestări sunt programate în data de 20 aprilie, la Oradea, când se împlinesc 100 de ani de la eliberarea orașului.

Manifestările vor debuta în data de 16 aprilie 2019, de la ora 12.00, la statuia lui Mihai Viteazul din Piața Unirii, va avea loc deschiderea oficială a expoziției stradale „100 de ani de la eliberarea Oradiei. Traian Moșoiu în arhivele familiei” (deschisă publicului până în data de 26 mai 2019).

În data de 17 aprilie, de la ora 12.00, la Muzeul Țării Crișurilor, va avea loc deschiderea oficială a expoziției „Arta tranșelor în România” – Colecționar inginer Dumitru Cristian (deschisă publicului până în data de 30 iunie 2019). În data de 18 aprilie, de la ora 12.00, la Catedrala greco-catolică „Sfântul Nicolae”, va fi dezvelită și sfințită statuia lui Iuliu Maniu. În cadrul manifestărilor vor fi rostite alocuțiuni și vor fi depuse coroane, jerbe și buchete de flori. În aceeași zi, de la ora 14.00, la Muzeul Țării Crișurilor, va avea loc deschiderea oficială a expoziției „Basarabia și Crișana. Perenitatea artei populare în două provincii de la granița României Mari”. De la ora 16.00, la Muzeul Orașului Oradea (în Cetate), va fi inaugurată expoziția permanentă dedicată Generalului Traian Moșoiu și Primului Război Mondial și va fi lansată revista „Identitatea națională”. Tot în data de 18 aprilie, de la ora 17.00, în sala „Traian Moșoiu” a Primăriei Oradea, se va desfășura conferința omagială „20 Aprilie 1919 - 20 Aprilie 2019. Centenarul eliberării Oradiei de către Armata României”, în cadrul căreia va fi lansat volumul „Istoria județului Bihor”, a prof. univ. dr. Gabriel Moisa.

Programul zilei de 19 aprilie 2019 va debuta la ora 11.30, la Piatra Craiului, cu întâmpinarea oficialităților și organizarea detașamentelor militare, urmate de deplasarea acestora spre localitatea Borod. Aici, la ora 12.00, va avea loc un ceremonial la Troița Eroilor, situată în cur-

tea școlii din localitate. Ceremonialul va cuprinde un Te Deum oficiat de un sobor de preoți, alocuțiuni, depuneri de coroane și un scurt program artistic.

La final, detașamentele militare și oficialitățile se vor deplasa spre Aleșd, unde, la ora 14.00, este programat un ceremonial la monumentul din centrul orașului. Acesta va cuprinde un Te Deum oficiat de un sobor de preoți, alocuțiuni, depuneri de coroane și un scurt program artistic. La finalul ceremonialului, detașamentele militare și oficialitățile se vor deplasa spre Tileagd, unde este programat un alt ceremonial, de această dată la Monumentul Eroilor de lângă clădirea Primăriei. După Te Deum, alocuțiuni și depuneri de coroane, detașamentele militare și oficialitățile se vor deplasa la Oradea.

Program spectaculos în Oradea

Împlinirea a 100 de ani de la eliberarea Oradiei va fi marcată în data de 20 aprilie printr-un program vast, care va debuta la ora 11.00, pe strada Independenței, cu organizarea și constituirea detașamentului pentru reconstituire istorică, urmată de slujbe de pomenire pentru toți înaintașii acestei țări și o rugăciune pentru întreg neamul românesc la Biserica cu Lună și la Catedrala „Sfântul Nicolae”. La ora 11.45, pe platoul din fața Bisericii cu Lună, va avea loc reconstituirea istorică a întâmpinării Generalului Traian Moșoiu de către primarul Rimpler Károly. La ora 12.00, vor fi trase clopotele în toate bisericile din Oradea și Bihor. Manifestările vor continua cu deplasarea detașamentelor militare și a oficialităților spre bustul Generalului Traian Moșoiu, unde va avea loc un ceremonial, care va cuprinde: o scurtă rugăciune rostită de preotul militar al Garnizoanei Oradea, o alocuțiune privind însemnătatea evenimen-

tului, rostită de către un invitat oficial și depuneri de coroane. La final, detașamentele militare și oficialitățile se vor întoarce în Piața Unirii unde vor fi dezvelite și sfințite statuia episcopului ortodox Roman Ciorogariu și statuia episcopului greco-catolic Demetriu Radu, de către PS Sofronie Drincec, episcopul Ortodox de Oradea, respectiv de către Preasfințitul Virgil Bercea, episcopul Greco-Catolic de Oradea. Și aici vor fi rostite alocuțiuni și vor fi depuse coroane.

La finalul ceremonialului, de la ora 15.00, pe traseul strada Independenței - Piața Unirii - strada Avram Iancu, va avea loc defilarea militară realizată cu personalul și tehnica din dotarea structurilor de apărare, ordine publică și siguranță națională, din Garnizoana Oradea, precum și din alte garnizoane, aprobate de către Ministrul Apărării Naționale.

Defilarea militară se va desfășura cu personalul și tehnica din dotarea structurilor de apărare, ordine publică și siguranță națională din Garnizoana Oradea, dar și invitate din alte zone ale țării. Aceasta se anunță a fi spectaculoasă, căci MAPN a aprobat ca la Oradea să defileze trei transportoare amfibii blindate (TAB-uri), două instalații de aruncătoare proiectile reactive, două tunuri obuziere, două autostații Panther, trei autospeciale de comunicații, iar deasupra orașului să zboare - dacă vremea o va permite - patru

avioane MIG 21 Lancer și patru elicoptere IAR 330 Puma Socat. De la ora 16, mașinile și tehnica militară vor fi expuse timp de două ore în Piața Unirii.

La ora 16.30, în Piața Unirii, va avea loc un concert de muzică folclorică susținut de către Ansamblul Artistic Profesionist Crișana, iar, în paralel, se va desfășura o expoziție de tehnică militară din structurile de apărare, ordine publică și siguranță națională și demonstrații de reconstituire istorico-militară. La ora 19.30 este programată retragerea cu torțe, pe traseul Parcul Traian (Prefectură) - Podul Dacia - Turbogirație - strada Independenței - Piața Unirii (statuie Mihai Viteazul, unde se va intona Imnul de Stat al României) - strada Avram Iancu. La ora 20.00, pe scena din Piața Unirii va urca Andra, iar la finalul concertului pe care aceasta îl va susține, vor avea loc focuri de artificii, care vor încheia manifestările dedicate împlinirii a 100 de ani de la instaurarea administrației românești în județul Bihor și în Oradea.

În edițiile viitoare, CRISANA va publica un serial despre intrarea trupelor române în Oradea, vizita Regelui Ferdinand și a Reginei Maria, dar și un amplu documentar despre războiul româno-ungar și ocuparea Budapestei. Toate articolele vor fi bogat ilustrate cu fotografii de la evenimentele respective.

■ R.C.

Agenda politică Întârzieri în programul de cadastru

Într-o declarație politică, deputatul PNL Găvrilă Ghilea a criticat lentoarea cu care se implementează Programul național de cadastru și carte funciară, instituit prin Legea nr. 7 din anul 1996, în scopul înregistrării gratuite a imobilelor într-un sistem integrat, al realizării planului cadastral al imobilelor și deschiderii cărților funciare la nivelul tuturor unităților administrativ-teritoriale.

„A trebuit să treacă nu mai puțin de 19 ani până când, prin Hotărârea nr. 294/2015, Guvernul României să aprobe Programul național de cadastru și carte funciară 2015-2023, dar până la realizarea unui inventar complet al tuturor proprietăților imobiliare, finalizarea înregistrării terenurilor agricole și deschiderea gratuită a cărților funciare pentru toate proprietățile din România mai este cale lungă, iar rezultatele de etapă nu sunt deloc încurajatoare”, a precizat deputatul bihorean.

Parlamentarul PNL citează, în demersul său, informații diseminate pe site-ul propriu de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară din care rezultă că, la data de 1 martie 2019 - după 23 de ani de la adoptarea Legii nr. 7/1996 (!) - din totalul de 3.181 UAT-uri din România au fost finalizate lucrări de înregistrare sistematică în integralitate doar în 61 dintre acestea, ceea ce reprezintă mai puțin de 2% din obiectiv.

Chiar dacă aceeași sursă menționează că, în prezent, sunt în derulare lucrări de înregistrare sistematică în 2.386 UAT-uri, deputatul Găvrilă Ghilea este nemulțumit că „nu se precizează nimic despre stadiul fizic al acestora și nici despre restul de 734 UAT-uri, în care probabil acestea nici nu au început”, solicitând „asumarea și aplicarea unui pachet de măsuri pentru accelerarea derulării activităților specifice în vederea clarificării regimului juridic al tuturor proprietăților imobiliare până la finalul actualului ciclu de finanțare 2014-2020”, în condițiile în care POR susține implementarea programului național de cadastru și carte funciară prin proiectul major „Creșterea gradului de acoperire și incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România”.

Probleme ale cetățenilor români în Italia

Senatorul PNL Cornel Popa s-a adresat premierului Viorica Dăncilă și ministrului Afacerilor Externe, Teodor Meleșcanu, cu privire la modificările din Codul rutier italian care afectează românii din Peninsula, cerând intervenția acestora pentru rezolvarea problemei.

Autoritățile din Italia au modificat Codul rutier, astfel încât persoanele care au rezidență mai mare de 60 de zile în această țară trebuie să-și înmatriculeze autoturismele, nemaivând voie să circule cu autovehiculele înmatriculate în străinătate. „Sunt sute, poate mii de cazuri în care conaționali noștri merg în Italia pentru a presta un contract de muncă pentru mai mult de 60 de zile, respectiv 3 luni, 6 luni sau 1 an de zile, ceea ce înseamnă că persoanele în cauză trebuie să-și înmatriculeze autovehiculele pentru această perioadă”, a menționat senatorul liberal. Acesta l-a întrebat pe ministrul Meleșcanu ce acțiuni concrete a întreprins ministerul pe care îl conduce, dacă a intervenit pe lângă autoritățile italiene în sensul exceptării de la prevederile legale a cetățenilor români cu contracte de muncă pe perioadă determinată, dacă are în vedere militarea pentru creșterea termenului până la care autoturismele rezidenților străini pot circula cu numere de înmatriculare străine, respectiv de la 60 de zile la 1 an așa cum este în cazul Germaniei, câte sesizări au ajuns la minister din partea cetățenilor români rezidenți în Italia, care s-au confruntat cu amenzi uriașe sau chiar confiscări ale autoturismelor proprietate personală și cum s-a intervenit în aceste cazuri.

■ I.M.